

Sygn. akt V **U 195/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania M. S.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 4 lutego 2013 r. znak (...)

w sprawie M. S.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. S. prawo do emerytury począwszy od 02 stycznia 2013 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego.

Sygn. akt VU 195/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 04.02.2013r., znak (...) odmawiającej mu prawa do emerytury.

Zaskarżonej decyzji zarzucił błąd w ustaleniu stanu faktycznego sprawy mający istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez przyjęcie, że praca w okresie od 17.09.1974 r. do 31.07.1984 nie była wykonywana w szczególnych warunkach. W konkluzji domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania świadczenia emerytalnego.

Pozwany organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, iż ubezpieczony wykazał na 01.01.1999 r. wymagany staż ogółem, ale nie wykazał 15 -letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zatrudnienia w okresie od 17.09.1974 r. do 31.07.1984 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w S. w Filii w B. oraz od 01.12.1992 r. do 16.10.1993 r. w Spółdzielni (...) w B..

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. S. ur. (...), w dniu 02.01.2013 r. złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Pozostaje w stosunku pracy. Zatrudniony jest w Zespole Szkół (...) w B. na czas nieokreślony na stanowisku konserwatora. Wykazał według stanu na dzień 01.01.1999r. okres ubezpieczenia w wymiarze 31 lat 1 miesiąc i 5 dni. Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 8 lat 9 miesięcy i 13 dni do okresu pracy w warunkach szczególnych. Zaskarżoną decyzją z dnia 04.02.2013 r. odmówiono mu prawa do emerytury z uwagi na nie wykazanie 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

/dowód: akta emerytalne ZUS: wniosek k. 1-2, zaświadczenie z dnia 02.01.2013 r.- k. 4, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. k. 6, zaskarżona decyzja k. 7-7 v./

Ubezpieczony M. S. w okresie od 17.09.1974 r. do 31.07.1984 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w S. w Filii w B. w pełnym wymiarze czasu na stanowisku kierowcy-spedytora. W spornym okresie zatrudnienia ubezpieczony jeździł tylko jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, woził towary, urządzenia do lodówek. Jeździł (...) 25, (...) 28 i chłodnią. Wszystkie samochody jakim jeździł ubezpieczony były o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Izotermą woził towary spożywcze, chłodnią mięso, a plandekwocem różne towary. Ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia zajmował się przewozem towarów samochodami powyżej 3,5 tony na terenie całej Polski. W dniu 01.08.1980 r. M. S. podpisał umowę z pracodawcą, że będzie również dodatkowo wykonywał czynności spedycyjno-ładunkowe, jednakże one nie mogły powodować żadnych zaniedbań w wykonywaniu obowiązków kierowcy.

/dowód: akta sprawy: wyjaśnienia ubezpieczonego- k. 23 w zw. z k. 25 (00:01:13-00:11:59), zeznania świadka A. S. – k. 23 v. w zw. z k. 25 (00:15:04-00:17:26), zeznania świadka B. K. – k. 23 v. w zw. z k. 25 (00:17:27-00:21:20), zeznania ubezpieczonego –k. 23 v. -24 w zw. z k. 25 (00:21:53-00:29:14), zakres odpowiedzialności i obowiązków kierowcy-koperta k. 3, karta kwalifikacyjna kierowcy- koperta k. 3, umowa o dodatkowe czynności spedycyjne z dnia 01.08.1980 r. – koperta k. 3, orzeczenie lekarskie z dnia 10.09.1974 r. – koperta k. 3, akta emerytalne ubezpieczonego-legitymacja ubezpieczeniowa- koperta-k. 6, świadectwo pracy z dnia 19.07.1984 r. – k. 14,

Praca ubezpieczonego w czasie spornego okresu zatrudnienia od 17.09.1974 r. do 31.07.1984 r. (tj. przez 9 lat 10 miesięcy i 15 dni) w Przedsiębiorstwie (...) w S. w Filii w B. była pracą w warunkach szczególnych. Łączny okres pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych po doliczeniu okresu bezspornego uznanego przez organ rentowy w wymiarze 8 lat 9 miesięcy i 13 dni, wynosi **18 lat 7 miesięcy i 28 dni.**

Ubezpieczony według stanu na dzień 01.01.1999r. posiada wymagany 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych.

dowód: j/w.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego M. S. dotyczące ustalenia uprawnień do emerytury w warunkach szczególnych zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 - w brzmieniu obowiązującym do końca grudnia 2012r. - emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Obecnie od 01.01.2013 r. brak jest obowiązku rozwiązaniu stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony M. S. na dzień wydania decyzji miał ukończone 60 lat – ukończył je w dniu 30.08.2011 r., nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w D. od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A działu VIII do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.) pod pozycją 2 pkt 2 wskazano: prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Pracodawca nie wystawił ubezpieczonemu świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Z tej przyczyny Sąd bardzo starannie analizował dane wynikające z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych oraz dołączonych przez ubezpieczonego M. S. do odwołania, a także w sposób szczegółowy przesłuchiwał świadków i ze szczególną uwagą analizował ich zeznania.

Brak świadectwa pracy sam w sobie nie świadczy, że ubezpieczony nie świadczył w spornym okresie pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, iż świadectwo pracy wydane przez pracodawcę nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot go wydający nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania w zakresie administracji państwowej, a tylko takie dokumenty stanowią dowód tego co zostało w nim urzędowo potwierdzone. Wydane przez pracodawcę świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 2004 r. III UK 31/2004 (OSNP 2005/1 poz.13).

Postępowanie dowodowe wykazało, że praca ubezpieczonego w całym spornym okresie jest pracą w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu praca ubezpieczonego na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych typu S. (...) oraz S. (...) była pracą w warunkach szczególnych.

Fakt ten potwierdzili świadkowie A. S. oraz B. K. którzy zeznali, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze pracował na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych i jedynie dodatkowo od dnia podpisania umowy z pracodawcą tj. 01.08.1980 r. wykonywał czynności spedycyjno-ładunkowe, które nie kolidowały z obowiązkami kierowcy i nie powodowały zmniejszenia czasu pracy kierowcy. Świadkowie w sposób nie budzący żadnych wątpliwości potwierdzili, że M. S. zajmował się przewozem towarów samochodami o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony na terenie całej Polski.

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne albowiem były one stanowcze, logiczne, zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Odnosi się to zarówno do rodzaju i okresu zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, jak i rodzaju wykonywanych czynności. Świadkowie byli osobami, które miały bezpośredni kontakt z ubezpieczonym w trakcie świadczenia przez niego pracy w przedmiotowym zakładzie pracy, zorientowane zatem były w materii będącej przedmiotem ich zeznań.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że ubezpieczony w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Praca ubezpieczonego w czasie spornego okresu zatrudnienia od 17.09.1974 r. do 31.07.1984 r. (tj. przez 9 lat 10 miesięcy i 15 dni) w Przedsiębiorstwie (...) w S. w Filii w B. była pracą w warunkach szczególnych. Łączny okres pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych po doliczeniu okresu bezspornego uznanego przez organ rentowy w wymiarze 8 lat 9 miesięcy i 13 dni, wynosi 18 lat 7 miesięcy i 28 dni.

Sąd uznał, iż ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki wymagane do przyznania świadczenia z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy, z przytoczonych motywów, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu M. S. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 02.01.2013 r. tj. od dnia złożenia wniosku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego, o czym orzekł jak w sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.